

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/123/ES

ze dne 21. října 2009,

kterou se mění směrnice 2005/35/ES o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 80 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Účelem směrnice 2005/35/ES ⁽³⁾ a této směrnice je sladění definice trestných činů souvisejících se znečišťováním z lodí spáchaných fyzickými nebo právními osobami, rozsahu jejich odpovědnosti a trestní povahy sankcí, které mohou být za takové trestné činy uloženy fyzickým osobám.

(2) Dne 23. října 2007 Soudní dvůr Evropských společenství zrušil ⁽⁴⁾ rámcové rozhodnutí Rady 2005/667/SVV ze dne 12. července 2005 k posílení rámce trestního práva pro boj proti znečištění z lodí ⁽⁵⁾, které před svým zrušením doplňovalo trestními ustanoveními směrnici 2005/35/ES. Touto směrnicí by mělo být vyplněno právní vakuum vzniklé po vynesení rozsudku.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 77, 31.3.2009, s. 69.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 5. května 2009 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 14. září 2009.

⁽³⁾ Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 11.

⁽⁴⁾ Věc C-440/05, Komise v. Rada, Sb. rozh. 2007, s. I 9097.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 164.

(3) Trestní sankce, které představují společenský nesouhlas jiné povahy, než jsou správní sankce, zaručují lepší dodržování platných právních předpisů týkajících se znečištění z lodí a měly by být dostatečně přísné na to, aby všechny případné znečišťovatele odradily od jejich porušování.

(4) Na úrovni EU byl již přijat ucelený soubor legislativních opatření, jejichž cílem je posílit námořní bezpečnost a přispět k předcházení znečišťování z lodí. Tyto právní předpisy jsou určeny státům vlajky, majitelům a nájemcům lodí, klasifikačním společnostem a přístavním a pobřežním státům. Stávající systém sankcí za nedovolené vypouštění znečišťujících látek z lodí, jenž doplňuje tyto právní předpisy, je nezbytné posílit zavedením trestních sankcí.

(5) Společná pravidla pro trestní sankce umožňují využívat účinnějších metod vyšetřování a účinné spolupráce v rámci členských států a mezi nimi.

(6) Členské státy by měly uplatňovat účinné, přiměřené a odrazující sankce v rámci Společenství rovněž vůči právními osobám, neboť k trestným činům v oblasti znečištění z lodí dochází často v zájmu či ve prospěch právními osob.

(7) Uplatňování směrnice 2005/35/ES by nemělo podléhat jiným výjimkám než těm, které jsou stanoveny v této směrnici. Z tohoto důvodu by určité kategorie právními osob, jako jsou majitelé nákladu nebo klasifikační společnosti, měly být zahrnuty do oblasti působnosti uvedené směrnice.

(8) Tato směrnice by měla ukládat členským státům povinnost stanovit ve svých vnitrostátních právních předpisech trestní sankce za vypouštění znečišťujících látek, na které se směrnice vztahuje. Tato směrnice by neměla zakládat povinnosti týkající se uplatňování těchto sankcí či jiného dostupného způsobu vymáhání práva v jednotlivých případech.

(9) Podle této směrnice by mělo být nedovolené vypouštění znečišťujících látek z lodí považováno za trestný čin, jestliže bylo spácháno úmyslně, v důsledku nedbalosti nebo hrubé nedbalosti a způsobilo zhoršení kvality vody. Méně závažné případy nedovoleného vypouštění znečišťujících látek z lodí, které nezpůsobí zhoršení kvality vody, nemusí být považovány za trestné činy. V této směrnici se takové případy nedovoleného vypouštění označují jako „méně závažné případy“.

(10) Vysoká úroveň bezpečnosti a ochrany životního prostředí v odvětví námořní dopravy stejně jako potřeba dodržování zásady, podle níž strana, která je zdrojem znečištění, platí za škodu vzniklou na životním prostředí, vyžadují, aby opakované méně závažné případy, jež nikoli jednotlivě, ale ve svém souhrnu způsobí zhoršení kvality vody, byly považovány za trestný čin.

(11) Touto směrnicí nejsou dotčeny jiné systémy odpovědnosti za škodu způsobenou znečištěním z lodí podle práva Společenství, vnitrostátního práva nebo práva mezinárodního.

(12) Příslušnost pro trestné činy by měla být stanovena v souladu s vnitrostátním právem členských států a v souladu s jejich závazky podle mezinárodního práva.

(13) Členské státy by měly Komisi poskytnout informace o provádění této směrnice, aby mohla posoudit její účinek.

(14) Jelikož cílů této směrnice nemůže být z důvodu přeshraniční povahy škod, které mohou být dotčným jednáním způsobeny, uspokojivě dosaženo na úrovni členských států jednajících samostatně, a proto jich může být z důvodu rozsahu a účinků navrhované směrnice lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.

(15) Tato směrnice dodržuje základní práva a cíl zásady uznávané článkem 6 Smlouvy o Evropské unii a obsažené v Listině základních práv Evropské unie.

(16) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů⁽¹⁾ jsou členské státy vybízeny k tomu, aby jak pro sebe, tak i v zájmu Společenství sestavily vlastní tabulky, z nichž bude co nejvíce patrné

srovnání mezi touto směrnicí a prováděcími opatřeními, a aby tyto tabulky zveřejnily.

(17) Směrnice 2005/35/ES by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Změny směrnice 2005/35/ES

Směrnice 2005/35/ES se mění takto:

1) Název se nahrazuje tímto:

„Směrnice Evropského parlamentu a Rady o znečištění z lodí a o zavedení sankcí, včetně trestních sankcí, za protiprávní jednání v oblasti znečišťování“.

2) V článku 1 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Účelem této směrnice je začlenit mezinárodní normy, které se týkají znečištění z lodí, do práva Společenství a zajistit, aby osoby odpovědné za vypouštění znečišťujících látek podléhaly odpovídajícím sankcím, včetně sankcí trestních, s cílem zlepšit námořní bezpečnost a zvýšit ochranu mořského prostředí před znečišťováním z lodí.“

3) V článku 2 se doplňuje nový bod, který zní:

„5) „právní osobou“ rozumí jakýkoli právní subjekt, který má tento status podle příslušného vnitrostátního práva, s výjimkou států nebo subjektů veřejného práva při výkonu státní moci a s výjimkou organizací mezinárodního práva veřejného.“

4) Články 4 a 5 se nahrazují tímto:

„Článek 4

Protiprávní jednání

1. Členské státy zajistí, aby vypouštění znečišťujících látek z lodí včetně méně závažných případů takového vypouštění v jakékoli z oblastí uvedených v čl. 3 odst. 1 bylo považováno za protiprávní jednání, je-li spácháno úmyslně, v důsledku nedbalosti nebo hrubé nedbalosti.

2. Každý členský stát přijme opatření nezbytná k zajištění toho, aby každá fyzická nebo právní osoba, která se dopustí protiprávního jednání ve smyslu odstavce 1, mohla být za toto jednání činně odpovědnou.

(¹) Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

Článek 5**Výjimky**

1. Vypouštění znečišťujících látek v jakékoli z oblastí uvedených v čl. 3 odst. 1 se nepovažuje za protiprávní jednání, pokud jsou splněny podmínky stanovené v příloze I pravidle 15, 34, pravidle 4 odst. 1 či pravidle 4 odst. 3 nebo v příloze II pravidle 13, pravidle 3 odst. 1 bodě 1 nebo pravidle 3 odst. 1 bodě 3 úmluvy Marpol 73/78.

2. Vypouštění znečišťujících látek v oblastech uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. c), d) a e) se nepovažuje za protiprávní jednání majitele, velitele nebo posádky lodi, pokud jsou splněny podmínky stanovené v příloze I pravidle 4 odst. 2 nebo v příloze II pravidle 3 odst. 1 bodě 2 úmluvy Marpol 73/78.“

5) Za článek 5 se vkládají nové články, které znějí:

„Článek 5a**Trestné činy**

1. Členské státy zajistí, aby protiprávní jednání podle článků 4 a 5 bylo považováno za trestný čin.

2. Odstavec 1 se nevztahuje na méně závažné případy, u nichž spáchaný čin nemá za důsledek zhoršení kvality vody.

3. Opakované méně závažné případy, jež nikoli jednotlivě, ale společně způsobí zhoršení kvality vody, se považují za trestný čin, pokud byly spáchány úmyslně, v důsledku nedbalosti nebo hrubé nedbalosti.

Článek 5b**Návod a pomoc**

Členské státy zajistí, aby návod a pomoc k úmyslně spáchanému trestnému činu uvedenému v čl. 5a odst. 1 a 3 bylo možné trestat jako trestný čin.“

6) Článek 8 se nahrazuje tímto:

„Článek 8**Sankce**

Každý členský stát přijme nezbytná opatření pro zajištění toho, aby byly za protiprávní jednání ve smyslu článků 4 a 5 stanoveny účinné, přiměřené a odrazující sankce.“

7) Za článek 8 se vkládají nové články, které znějí:

„Článek 8a**Sankce ukládané fyzickým osobám**

Každý členský stát přijme nezbytná opatření pro zajištění toho, aby byly za trestné činy uvedené v čl. 5a odst. 1 a 3 a v článku 5b stanoveny účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce.

Článek 8b**Odpovědnost právnických osob**

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými za trestné činy uvedené v čl. 5a odst. 1a 3 a v článku 5b, které v jejich prospěch spáchá fyzická osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotyčné právnické osoby, a která působí v rámci této právnické osoby ve vedoucím postavení, na základě:

a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu nebo

b) pravomoci činit rozhodnutí jménem této právnické osoby nebo

c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

2. Každý členský stát rovněž zajistí, aby právnická osoba mohla být činěna odpovědnou v případě, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany fyzické osoby uvedené v odstavci 1 umožnil spáchání trestného činu uvedeného v čl. 5a odst. 1a 3 a v článku 5b ve prospěch této právnické osoby fyzickou osobou jí podřízenou.

3. Odpovědnost právnické osoby podle odstavců 1 a 2 tohoto článku nevyklučuje trestní řízení proti fyzickým osobám, které jsou pachatelé, návodci či pomocníci trestných činů uvedených v čl. 5a odst. 1a 3 a v článku 5b.

Článek 8c**Sankce ukládané právnickým osobám**

Každý členský stát přijme opatření nezbytná k zajištění toho, aby právnické osobě, která byla shledána odpovědnou podle článku 8b, bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce.“

Článek 2**Provedení**

Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 16. listopadu 2010. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 3

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

Ve Štrasburku dne 21. října 2009.

Za Evropský parlament
předseda
J. BUZEK

Za Radu
předsedkyně
C. MALMSTRÖM
